

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้ใช้แรงงานในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ใช้วิธีเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณเป็นหลัก และผู้วิจัยได้ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) โดยการสังเกตพฤติกรรมสุขภาพระหว่างทำงานของผู้ใช้แรงงานและสิ่งแวดล้อมภายในโรงงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการอธิบายพฤติกรรมสุขภาพของผู้ใช้แรงงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง จำนวน 12 แห่ง มีคนงาน 2,217 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกตัวอย่างในการเก็บข้อมูล คำนวณจากจำนวนผู้ใช้แรงงานในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ทั้งหมด โดยใช้สูตร Taro Yamane (1973, p. 725 อ้างในบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535, หน้า 63)

สูตรคำนวณการหาขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ค่าความคาดเคลื่อน (กำหนดให้ $e = 0.05$)

ได้กลุ่มตัวอย่าง 339 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จากนั้นได้เข้าเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างไปจำนวน 360 ฉบับ ได้รับ

กลับคืนมา 341 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วพบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้เพียง 315 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยเครื่องมือแบ่งออกเป็นดังนี้

ก. แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และฐานะเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเชื่อทางสุขภาพ ผู้วิจัยได้ทำการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม และดัดแปลงมาจาก แ่งน้อย นครเขตต์ (Nakronkhet, 1987) ส่วนหนึ่ง ประกอบด้วยความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดตรงกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดไม่ตรงกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดไม่ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

การให้คะแนน เนื่องจากแบบสอบถามความเชื่อทางสุขภาพ มีลักษณะทั้งทางด้านบวก และด้านลบ ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความ ดังนี้

		ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	4	1 คะแนน
เห็นด้วย	ได้	3	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้	2	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	4 คะแนน

คะแนนความเชื่อทางสุขภาพ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 4 คะแนน ผู้วิจัยได้แปรค่าของค่าคะแนนตามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย		ระดับความเชื่อทางสุขภาพ
3.50 - 4.00	หมายถึง	สูงมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	สูง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ต่ำ
1.00 - 1.49	หมายถึง	ต่ำมาก

ส่วนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ ผู้วิจัยได้สังเกตและทำการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ใช้งานเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามโดยเน้นพฤติกรรมสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมสุขภาพทั่วไปและพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ผู้ใช้งานมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ หรือทุกครั้ง
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ผู้ใช้งานมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ บ่อยครั้ง หรือเกือบทุกครั้ง
ปฏิบัตินานๆครั้ง	หมายถึง	ผู้ใช้งานมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ เป็นบางครั้ง หรือบางวันเท่านั้น
ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	ผู้ใช้งานไม่มีพฤติกรรมหรือไม่ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ เลย

การให้คะแนนมีดังนี้ คือ

		ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ปฏิบัติเป็นประจำ	ได้	3	0 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ได้	2	1 คะแนน
ปฏิบัตินานาครั้ง	ได้	1	2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	ได้	0	3 คะแนน

คะแนนพฤติกรรมสุขภาพ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 3 คะแนน ผู้วิจัยแปลค่าของคะแนนตามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรมสุขภาพ	
2.50 - 3.00	หมายถึง	สูงมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	สูง
0.50 - 1.49	หมายถึง	ต่ำ
0 - 0.49	หมายถึง	ต่ำมาก

ข. การสังเกต พฤติกรรมสุขภาพระหว่างทำงาน และสิ่งแวดล้อมภายในโรงงาน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงและความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบและนำปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปทดลองใช้

2. ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความเชื่อทางสุขภาพเท่ากับ 0.7376 และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพเท่ากับ 0.8746

3. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล ที่แจ้งวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ดังนี้

1. บรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การแจกแจงระดับความเชื่อทางสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพ โดยคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพระหว่างเพศ โดยใช้ค่า t - test และเปรียบเทียบระหว่างอายุ ระดับการศึกษา และฐานะเศรษฐกิจ โดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance)
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของ พฤติกรรมสุขภาพ กับความเชื่อทางสุขภาพ โดยประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment correlation coefficient)